

Обґрунтування **про схвалення проєкту рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП»**

Згідно з частиною другою статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) основні умови діяльності учасників ринку електричної енергії та взаємовідносин між ними визначаються нормативно-правовими актами, що регулюють впровадження цього Закону, зокрема правилами ринку та правилами ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку.

Відповідно до частини третьої статті 6 Закону та частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», до повноважень Регулятора належить затвердження правил ринку, які розробляються і адмініструються оператором системи передачі (далі – ОСП), та правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, які розробляються і адмініструються оператором ринку (далі – ОР).

В свою чергу, АТ «Оператор ринку» листом від 08.03.2024 № 01-41/446 розроблено та надано НКРЕКП проєкт змін до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 308 (далі – Правила РДН/ВДР) та Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 307 (далі – Правила ринку), яким передбачено синхронізація часу початку торгів та «закриття воріт» на ринку «на добу наперед» (далі – РДН) та внутрішньодобовому ринку (далі – ВДР) з об'єднаними європейськими ринками, торгівля на яких здійснюється за Центральноевропейським часом.

Крім того, договорами про врегулювання небалансів електричної енергії, про надання допоміжних послуг з регулювання частоти та активної потужності, про надання допоміжних послуг із забезпечення відновлення функціонування ОЕС України після системних аварій, про надання послуги з регулювання напруги та реактивної потужності в режимі синхронного компенсатора та про участь у балансуєчому ринку передбачено, що сторона відповідного договору не може здійснювати відступлення права вимоги щодо заборгованості іншої сторони без згоди цієї сторони.

При цьому, договорами про участь у ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, про купівлю-продаж електричної енергії на ринку «на добу наперед» та про купівлю-продаж електричної енергії на внутрішньодобовому ринку передбачено, що права та обов'язки, що виникають за цими договорами в однієї зі сторін, не можуть бути передані третім особам.

Водночас, відповідно до положень статті 512 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ), кредитор у зобов'язанні може бути замінений іншою особою внаслідок передання ним своїх прав іншій особі за правочином (відступлення права вимоги), якщо це не заборонено законом або договором. Таким чином, якщо в договорі або законі передбачено, що кредитор не може відступити свої

права іншій особі – здійснити правочин щодо відступлення права вимоги буде неможливо.

В свою чергу, АТ «Оператор ринку» листом від 19.07.2024 № 01-41/11996 надано НКРЕКП проєкт змін до Правил РДН/ВДР, якими передбачено можливість здійснення сторонами договорів про участь у ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, про купівлю-продаж електричної енергії на ринку «на добу наперед» та про купівлю-продаж електричної енергії на внутрішньодобовому ринку, відступлення права вимоги щодо заборгованості сторони відповідного договору, за умови погодження іншою стороною договору такого відступлення права вимоги, а також передбачено можливість здійснення ОР перерахунку коштів за продану на торгах на РДН/ВДР електричну енергію на рахунки третіх осіб, якщо такі особи набули право вимоги щодо заборгованості відповідного учасника РДН/ВДР.

Також, НЕК «УКРЕНЕРГО» листом від 29.03.2024 № 01/18982 звернулась до НКРЕКП з пропозицією внесення змін до Правил ринку, у частині внесення змін до Порядку моніторингу виконання постачальниками допоміжних послуг зобов'язань з надання допоміжних послуг, що є додатком 6 до Правил ринку.

Пропозиції щодо вдосконалення Порядку моніторингу виконання постачальниками допоміжних послуг зобов'язань з надання допоміжних послуг, зокрема в частині врахування мертвої зони частотної характеристики при проведенні процесу моніторингу надання допоміжної послуги із резерву підтримки частоти, що передбачена положеннями Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 309, були обговорені з учасниками ринку на робочій групі при НЕК «УКРЕНЕРГО» за результатами якої 19.03.2024 оприлюднено протокол на офіційному сайті НЕК «УКРЕНЕРГО».

Разом з тим, ПрАТ «УКРГІДРОЕНЕРГО» звернулось до НКРЕКП листом від 17.05.2023 № 25-2/1815 із пропозицією внести зміни до пунктів 4.10.2 та 4.10.3 глави 4.10 розділу IV Правил ринку, у частині врахування обсягів зобов'язань щодо надання допоміжних послуг, зокрема у частині автоматичних резервів, під час подання пропозицій на балансууючою електричну енергію при введенні режиму подання заявок на балансууючому ринку, відповідно до пунктів 4.10.2 та 4.10.3 глави 4.10 розділу IV Правил ринку.

З огляду на викладене, Департаментом енергоринку було доопрацьовано отримані пропозиції та розроблено проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», яким передбачено:

внесення змін до Правил ринку в частині:

перенесення часу здійснення розрахунку максимального обсягу продажу на ринку «на добу наперед» та подання графіку відпуску для одиниці відпуску та/або одиниці зберігання енергії (у випадку здійснення відпуску електричної енергії в систему передачі або систему розподілу) та міждержавного перетину, по якому учасник ринку планує здійснювати імпорт електричної енергії;

уточнення положень щодо заокруглень обсягів електричної енергії;

удосконалення окремих положень щодо процесу моніторингу виконання постачальниками допоміжних послуг зобов'язань з надання допоміжних послуг; внесення змін до Правил РДН/ВДР у частині:

зміни часових меж, встановлених для проведення торгів, «закриття воріт» та здійснення розрахунків на РДН та ВДР;

удосконалення положень договору про участь у ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, договору про купівлю-продаж електричної енергії на ринку «на добу наперед» та договору про купівлю-продаж електричної енергії на внутрішньодобовому ринку, шляхом передбачення можливості здійснення стороною відступлення права вимоги на отримання грошових коштів за даними договорами, за умови погодження такого відступлення іншою стороною.

Ураховуючи зазначене, Департаментом енергоринку пропонується:

1. Схвалити проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», що має ознаки регуляторного акта.

2. Оприлюднити проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», що має ознаки регуляторного акта, разом із матеріалами, що обґрунтовують необхідність прийняття такого рішення, та аналізом його впливу на офіційному вебсайті НКРЕКП (<http://necr.gov.ua>) з метою одержання зауважень і пропозицій.

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ілля СІДОРОВ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження Змін
до деяких постанов НКРЕКП

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

№ _____

Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

1. Унести до Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 307, такі зміни:

1) у розділі II:

у пункті 2.2.4 глави 2.2 слово «трьох» замінити словом «шести»;

у главі 2.3:

у абзаці першому пункту 2.3.5 цифри та знак «11:30» замінити цифрами та знаком «12:30»;

у пункті 2.3.6 цифри та знак «14:00» замінити цифрами та знаком «15:00»;

2) у розділі IV:

у главі 4.6:

у пункті 4.6.3 цифри та знак «14:30» замінити цифрами та знаком «15:30»;

у підпункті 4 пункту 4.6.4 слово «трьох» замінити словом «шести»;

у підпункті 4 пункту 4.7.6 глави 4.7 слово «трьох» замінити словом «шести»;

у главі 4.10:

пункт 4.10.2 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Для кожного розрахункового періоду обсяги зобов'язань щодо подання заявки/пропозиції на балансуєчу електричну енергію на завантаження відповідно до вимог абзацу другого цього пункту зменшуються на обсяги акцептованої ОСП пропозиції на ДП з аРВЧз або аРВЧс.»;

пункт 4.10.3 доповнити новим абзацом такого змісту:

«Для кожного розрахункового періоду обсяги зобов'язань щодо подання заявки/пропозиції на балансуєчу електричну енергію на розвантаження відповідно до вимог абзацу третього цього пункту зменшуються на обсяги акцептованої ОСП пропозиції на ДП з аРВЧр або аРВЧс.»;

у пункті 4.11.5 глави 4.11 слово «трьох» замінити словом «шести»;

3) главу 2 додатка 1 доповнити новим пунктом такого змісту:

«2.3. Для розрахунків за цим Договором обсяги електричної енергії зазначаються у МВт·год з точністю до шести знаків після коми.»;

4) у додатку 6:

в абзаці восьмому пункту 8 слова, знак та аббревіатури «забезпечення рРВЧЗ та/або рРВЧР надана» замінити словами, знаками та аббревіатурами «рРВЧз та/або рРВЧр надана в ОРЧ, в якій починає діяти диспетчерська команда»;

пункт 10 викласти в такій редакції:

«10. Моніторинг надання ДП з РПЧ здійснюється шляхом зіставлення поточного відхилення активної потужності $P_{\text{факт},i}$ зі значенням очікуваної потужності $P_{\text{п},i}$ при поточному відхиленні частоти, що розраховується за формулою

$$P_{\text{план}} + \min_{[i-30;i]} \{P_{\text{п},i}\} - |\delta 1| \cdot P_{\text{ном}}^{\text{рпч}} \leq P_{\text{факт},i} \leq P_{\text{план}} + \max_{[i-30;i]} \{P_{\text{п},i}\} + |\delta 1| \cdot P_{\text{ном}}^{\text{рпч}},$$

де $P_{\text{план}}$ – уставка активної потужності обладнання, яке входить до складу одиниці надання ДП та яким забезпечується РПЧ, МВт;

$\min_{[i-30;i]} \{P_{\text{п},i}\}$ – мінімальне значення очікуваного відхилення активної потужності протягом 30 секунд, що передує поточному значенню $P_{\text{факт},i}$, МВт;

$\delta 1$ – похибка вимірювань активної потужності, що дорівнює $\pm 1\%$;

$P_{\text{ном}}^{\text{рпч}}$ – номінальна потужність обладнання, яке входить до складу одиниці надання ДП та яким забезпечується РПЧ, МВт;

$P_{\text{факт},i}$ – миттєві значення фактичної потужності в момент часу i , МВт;

$\max_{[i-30;i]} \{P_{\text{п},i}\}$ – максимальне значення очікуваного відхилення активної потужності протягом 30 секунд, що передує поточному значенню $P_{\text{факт},i}$, МВт;

$P_{\text{п},i}$ – потужність, яка очікується від одиниці надання ДП при активації РПЧ при поточному відхиленні частоти, МВт, що розраховується за формулою

$$P_{\text{п},i} = -\Delta f_i \cdot \frac{P_p}{0,2 - \Delta f_0},$$

де Δf_i – різниця між виміряною і номінальною частотою, що перевищує значення мертвої зони частотної характеристики, Гц;

Δf_0 – величина мертвої зони частотної характеристики за замовчуванням складає 0,01 Гц (10 мГц), якщо інше не встановлено за оперативним розпорядженням ОСП.

Якщо абсолютне значення різниці між виміряною і номінальною частотою менше або дорівнює значенню мертвої зони частотної характеристики, то Δf_i приймає значення 0.

$$\Delta f_i = 0, \text{ якщо } |\Delta f_{\text{вим},i}| \leq \Delta f_0,$$

де $\Delta f_{\text{вим},i} = f_{\text{вим},i} - f_{\text{ном}}$ – відхилення виміряного значення частоти від номінального;

$f_{\text{вим},i}$ – виміряне значення частоти, Гц;

$f_{\text{ном}}$ – номінальне значення частоти, Гц.

Якщо абсолютне значення різниці між виміряною і номінальною частотою більше 0,2 Гц, то Δf_i приймає значення $(0.2 - \Delta f_0)$ з відповідним знаком, що розраховується за формулою

$$\Delta f_i = \begin{cases} (0.2 - \Delta f_0), & \text{якщо } \Delta f_{\text{вим},i} > 0.2 \\ (-0.2 + \Delta f_0), & \text{якщо } \Delta f_{\text{вим},i} < -0.2 \end{cases}$$

Якщо $|\Delta f_{\text{вим},i}| > \Delta f_0$ та $|\Delta f_{\text{вим},i}| \leq 0.2$, то Δf_i розраховується за формулою

$$\Delta f_i = \begin{cases} \Delta f_{\text{вим},i} - \Delta f_0, & \text{якщо } \Delta f_{\text{вим},i} > 0 \\ \Delta f_{\text{вим},i} + \Delta f_0, & \text{якщо } \Delta f_{\text{вим},i} < 0 \end{cases}$$

P_p – величина РПЧ, що була розміщена на обладнанні, яке входить до складу одиниці надання ДП та яким забезпечується РПЧ, МВт, що розраховується за формулою

$$P_p = (0,2 - \Delta f_0) \cdot P_{\text{ном}}^{\text{РПЧ}} \cdot 100 / (50 \cdot \sigma),$$

σ – значення статизму обладнання, що входить до складу одиниці надання ДП та яким забезпечується РПЧ, %.

Моніторинг надання ДП з РПЧ здійснюється для розрахункових періодів, в яких виконується умова $\max |\Delta f_{\text{вим},i}| > 0.05$ Гц, де виміри в момент часу i належать до цього розрахункового періоду.

Сумарний обсяг РПЧ, розміщеного на обладнанні одиниці надання ДП, повинен становити не менше обсягу, розподіленого на одиницю надання ДП за допомогою графіка фізичного відпуску та відбору ППБ.

Рішення, що ДП надана, приймається, якщо фактична активна потужність обладнання, яке входить до складу одиниці надання ДП та яким забезпечується РПЧ, перебуває в допустимих межах щонайменше протягом 60 % розрахункового періоду.»;

у пункті 11:

у абзаці тридцять першому після знаків та слова «"Розвантаження",» доповнити словом «або»;

абзац сорок п'ятий викласти у такій редакції:

«

$$\left[\begin{array}{l} \frac{\sum \Delta P_i^+}{n^+} \geq v_{\text{зав}}, n^+ > 0 \\ \frac{\sum \Delta P_i^-}{n^-} \geq v_{\text{розв}}, n^- > 0 \end{array} \right]$$

»;

абзац п'ятий пункту 12.4 виключити;

після пункту 12.4 доповнити новим пунктом такого змісту:

«12.5. Якщо була активована одна або більше пропозицій на балансуєчому ринку і після цього відбулось скасування однієї або більше активованих пропозицій на балансуєчому ринку, то ДП з рРВЧ або РЗ вважається наданою, за умови якщо значення активної потужності $P_{\text{факт.сер2}}$ знаходиться в межах значення попередньої планової потужності з урахуванням активованих пропозицій на балансуєчому ринку і наступної планової потужності з урахуванням активованих пропозицій на балансуєчому ринку.

Якщо була активована одна або більше пропозицій на балансуєчому ринку і відбулась активація ще однієї або більше пропозицій на балансуєчому ринку, то ДП з рРВЧ або РЗ вважається наданою, за умови якщо значення активної потужності $P_{\text{факт.сер2}}$ знаходиться в межах значення попередньої планової потужності з урахуванням активованих пропозицій на балансуєчому ринку і наступної планової потужності з урахуванням активованих пропозицій на балансуєчому ринку.

Зазначена перевірка проводиться за умови, що перевірка відповідно до пунктів 12.1 – 12.4 цього Порядку припадає на період часу протягом 2 хвилин після скасування та/або активації прямої пропозиції на балансуєчому ринку та/або 15 хвилин після скасування та/або активації запланованої пропозиції на балансуєчому ринку.»;

5) пункт 3.1 глави 3 додатка 7 викласти в такій редакції:

«3.1. Для розрахунків за цим Договором обсяги електричної енергії зазначаються у МВт·год з точністю до шести знаків після коми.».

2. Унести до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 308, такі зміни:

1) у розділі III:

у абзаці шостому пункту 3.1.10 глави 3.1 цифри та знак «14:00» замінити цифрами та знаком «15:00»;

у главі 3.2:

у абзаці другому пункту 3.2.1 цифри та знак «12:00» замінити цифрами та знаком «13:00»;

у абзаці першому пункту 3.2.7 цифри та знак «10:30» замінити цифрами та знаком «11:30»;

у пункті 3.2.13:

у абзаці шостому цифру «5» замінити цифрами «10»;

у абзаці сьомому цифри «25» замінити цифрами «30»;

у абзаці восьмому слова, цифри та знаки «за 30 хвилин до часу «закриття воріт РДН»» замінити словами та знаками «на момент «закриття

ворит РДН» відповідно до інформації, яка наявна в системі управління ринком»;

у главі 3.4:

у пункті 3.4.1 слова, цифри та знак «до 13:30» замінити словами, цифрами та знаком «не пізніше 14:30»;

у пункті 3.4.5 слова, цифри та знак «до 14:00» замінити словами, цифрами та знаком «не пізніше 15:00»;

в абзаці першому пункту 3.5.1 глави 3.5 цифри та знак «15:00» замінити цифрами та знаком «16:00», а після слів «і до» доповнити словом «часу»;

у главі 3.6:

у абзаці першому пункту 3.6.2 слова, цифри та знак «до 13:30» замінити словами, цифрами та знаком «не пізніше 14:30»;

у пункті 3.6.4 цифри, слова та знаки «13:30 години доби, наступної після доби постачання,» замінити словами та цифрами «ніж через 30 хвилин з часу отримання результатів»;

абзац перший пункту 3.6.5 викласти в такій редакції:

«3.6.5. ОР у випадку отримання повідомлення про незгоду з результатами торгів, зазначеними у відомості розрахунків на ВДР, не пізніше ніж через 30 хвилин з часу отримання такого повідомлення проводить перевірку сформованої відомості розрахунків на ВДР та за її результатами:»;

у абзаці першому пункту 3.6.6 слова, цифри та знак «до 15:00» замінити словами, цифрами та знаком «не пізніше 16:00»;

у главі 3.7:

у абзаці першому пункту 3.7.1 цифри та знак «14:00» замінити цифрами та знаком «15:00»;

у абзаці першому пункту 3.7.2 цифри та знак «14:00» замінити цифрами та знаком «15:00»;

2) у розділі IV:

у абзаці першому пункту 4.1.1 глави 4.1 слова, цифри та знак «до 13:30» замінити словами, цифрами та знаком «не пізніше 14:30»;

у абзаці першому пункту 4.2.1 глави 4.2 слова, цифри та знак «до 13:30» замінити словами, цифрами та знаком «не пізніше 14:30»;

у главі 4.3:

у абзаці першому пункту 4.3.2 слова, цифри та знак «до 15:00» замінити словами, цифрами та знаком «не пізніше 16:00»;

у пункті 4.3.4:

у абзаці першому слова, цифри та знак «до 15:45» замінити словами, цифрами та знаком «не пізніше 16:45»;

підпункт 1 доповнити словами, знаками та аббревіатурами «або поточні рахунки третіх осіб, які набули право грошової вимоги до ОР, відповідно до письмового повідомлення учасників РДН/ВДР, передбаченого договорами про купівлю-продаж електричної енергії на РДН/ВДР;»;

3) пункт 9.2 глави 9 додатка 1 викласти в такій редакції:

«9.2. Сторона не може здійснювати відступлення права вимоги щодо заборгованості іншої Сторони без її згоди.»;

4) пункт 11.6 глави 11 додатка 2 викласти в такій редакції:

«11.6. Сторона не може здійснювати відступлення права вимоги щодо заборгованості іншої Сторони без її згоди.

Якщо Сторона є електропостачальником, то відступлення права вимоги не здійснюється.

Сторона цього Договору може відступити свої права грошової вимоги за цим Договором третім особам, шляхом письмового повідомлення іншої Сторони цього Договору про таке відступлення прав.

Письмове повідомлення про відступлення прав грошової вимоги Сторони за цим Договором повинно містити:

повне найменування та код ЄДРПОУ третьої особи, на користь якої відступаються права за цим Договором;

обсяг прав Сторони цього Договору, що відступаються третій особі;

реквізити поточного рахунку третьої особи на користь якої відступаються права за цим Договором.

Сторона, до якої звернулась інша Сторона щодо погодження відступлення права вимоги, має надати згоду на таке відступлення протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідного звернення від іншої Сторони.

Підставою відмови у погодженні відступлення права вимоги є невідповідність інформації, що зазначається у письмовому повідомленні про відступлення прав грошової вимоги Сторони, положенням цього Договору та чинного законодавства.»;

5) пункт 11.6 глави 11 додатка 3 викласти в такій редакції:

«11.6. Сторона не може здійснювати відступлення права вимоги щодо заборгованості іншої Сторони без її згоди.

Якщо Сторона є електропостачальником, то відступлення права вимоги не здійснюється.

Сторона цього Договору може відступити свої права грошової вимоги за цим Договором третім особам, шляхом письмового повідомлення іншої Сторони цього Договору про таке відступлення прав.

Письмове повідомлення про відступлення прав грошової вимоги Сторони за цим Договором повинно містити:

повне найменування та код ЄДРПОУ третьої особи, на користь якої відступаються права за цим Договором;

обсяг прав Сторони цього Договору, що відступаються третій особі;

реквізити поточного рахунку третьої особи на користь якої відступаються права за цим Договором.

Сторона, до якої звернулась інша Сторона щодо погодження відступлення права вимоги, має надати згоду на таке відступлення протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідного звернення від іншої Сторони.

Підставою відмови у погодженні відступлення права вимоги є невідповідність інформації, що зазначається у письмовому повідомленні про

відступлення прав грошової вимоги Сторони, положенням цього Договору та чинного законодавства.».

Директор
Департаменту енергоринку

Ілля СІДОРОВ